

คำนำ

หนังสือเล่มนี้เป็นการเล่าประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาและ ปวช. ที่ได้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ตามหมวด 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จากครุต้นแบบ ครูแห่งชาติ ครูแกนนำ และครูที่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดมาระยะหนึ่ง

ผู้เรียนเหล่านี้ได้ร่วมกันเล่าประสบการณ์และความรู้จากกระบวนการเรียนดังกล่าว ถ่ายทอดด้วยภาษาของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาที่กำลังอยู่ในวัยรุ่นหนุ่มสาว และกำลังก้าวไปสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือไปประกอบอาชีพ ซึ่งเมื่อจบการศึกษาแล้ว เขาจะเป็นความหวังและเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไป

หนังสือเล่มนี้จึงเป็นคู่มือการเรียนของเด็กไทย ที่คาดหวังและต้องการให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้เกิดขึ้นทั่วแผ่นดินไทย ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาทุกคน ทุกฝ่าย และผู้เรียนทุกคนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิรูปการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นเยาวชนไทยให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของชาติต่อไป

๕๐ น.ค. —
๑ —————

(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

บันทึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

การได้บอกความรู้สึกดี ๆ ที่มีต่อการเรียนรู้ให้ผู้อื่นได้รับรู้ และยิ่งได้นำเสนอปรากฏเป็นสิ่งพิมพ์สู่สายตาของสังคม ทำให้เรารู้สึกภูมิใจที่ได้เป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดประสบการณ์และความรู้สึกต่อวิธีการเรียนรู้แนวใหม่

คาดว่าประสบการณ์และความคิดเห็นของพวกเราจะเป็นแนวทางในการพัฒนาวิธีการเรียนรู้สิ่งต่างๆในชีวิตประจำวันแก่เพื่อน ๆ ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่จะร่วมกันหาแนวทางสนับสนุนและพัฒนาเด็กไทย ให้รักการเรียนรู้ เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเองและสังคมต่อไป

นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

เปิดประตูสร้างสำนักการศึกษา

ให้เด็กรู้ ปฏิบัติ พัฒนา

ให้เด็กกล้า-ทำ-คิด ชีวิตตน

ให้ผู้เรียนเรียนได้มีความสุข

ให้ผู้เรียนเรียนสนุกในทุกหน

ให้เด็กไทยก้าวไกลในสากล

ให้เกิดผลเด็กฉลาดชาติมั่นคง

ผู้ร่วมบันทึกระดับมัธยมศึกษาและ ปวช.

สารบัญ

	หน้า	
บทนำ	การศึกษา...แบบที่น่าเบื่อ	1
บทที่ 1	เรียนอย่างไร...ให้มีความสุข	3
บทที่ 2	พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : ผู้เรียนสำคัญที่สุด	5
บทที่ 3	การเรียนรู้...ของคนรุ่นใหม่	12
บทที่ 4	การเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่ คือการเรียนรู้ด้วยตนเอง	18
บทที่ 5	ประเมินผลอย่างไร...ไม่เครียด	22
บทที่ 6	ครูดีที่เรารักและศรัทธา	26
บทที่ 7	โรงเรียนที่มีความสุข	30

การศึกษา...แบบที่น่าเบื่อ

ใครเคยเจอปัญหาเหล่านี้บ้าง ?

☹ **เบื่อ...** ไม่อยากไปโรงเรียน... เพราะโรงเรียนและการเรียนมีแต่เรื่องทุกข์

☹ **ทุกข์...** เพราะไม่ได้ทำการบ้านที่ครูมอบหมายให้ตั้งหลายวิชา

☹ **ทุกข์...** เพราะจะต้องถูกบังคับให้นั่งนิ่ง ๆ ตัวตรง ๆ ในห้องเรียนเพื่อฟังครูอธิบาย แล้วเรากลายเป็นนกแก้วนกขุนทอง...เอาแต่ท่องจำตามครูบอก

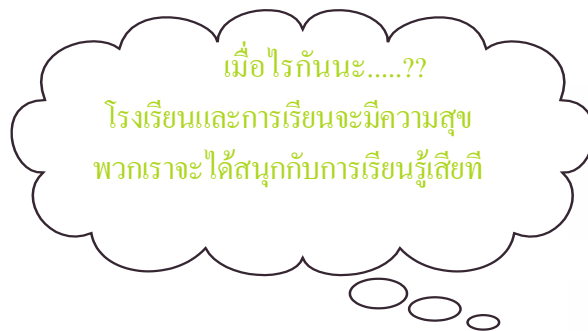
☹ **ทุกข์...** เพราะต้องถูกครูบ่น เวลาทำไม่ถูกใจ... ทำให้ครูไม่เข้าใจเราบ้างเลย

เวลาอยู่ในชั้นเรียน...เราเปรียบดั่งเจ้าผีน้อยแคสเปอร์ ที่เหมือนไร้ตัวตน ไม่มีคนสนใจ

โรงเรียนของเราที่แสนจะเก่าทรุดโทรม...ไม่มีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ไม่มีกิจกรรมการเรียนที่สนุกสนาน บางทีก็มีครูไม่ครบชั้น บางวันครูต้องไปธุระ ไปประชุม ไปอำเภอ ไปตรวจโรงเรียน ไปโน่นไปนี่...ทำไมครูถึงมีงานมากมายอย่างนี้

เราจึงต้องทุกข์ ต้องเครียด...เพราะต้องไปสอบแข่งขันแย่งกันเข้าโรงเรียนดี ๆ ที่มีอยู่น้อยนิดเหลือเกิน

เรียนอย่างไร...มีความสุข

การเรียนรู้มีความสุข ควรเป็นแบบนี้

😊 พวกเราทุกคนได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์ที่มีหัวใจ
มีความสามารถ

😊 ครูมีความรัก ความเมตตา จริงใจ และอ่อนโยน
ต่อพวกเราทุกคน

😊 บทเรียนและกิจกรรม ทำให้พวกเราเกิดความรัก
ความมั่นใจ และความภูมิใจในตนเอง สามารถปรับตัวได้ทุกที่
ทุกเวลา

😊 พวกเราแต่ละคนได้เลือกเรียนรู้ตามความถนัด และ
ความสนใจ

😊 สิ่งที่เราเรียนรู้ไม่สูญเปล่า เรานำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุขมีดังนี้

😊 บทเรียนเริ่มจากง่ายไปหายาก เพื่อให้พวกเรา
เข้าใจ..เรียนรู้ได้ทุกคน

😊 วิธีการเรียนสนุก ตรงกับความสนใจใคร่รู้ของพวกเรา

☺ ให้โอกาสพวกเราคิดเอง ทำเอง แก้ปัญหาเอง โดยมีครูคอยให้คำปรึกษา ไม่ใช่ได้แต่ท่องจำ นำไปใช้ไม่เป็น

☺ สัมพันธ์และสอดคล้องกับธรรมชาติรอบตัว...ไม่มัวนั่งอยู่แต่ในห้องเรียน... เรายังมีโลกกว้างให้เรียนรู้

☺ มีกิจกรรมหลากหลายสนุก ไร้ใจ ทำท่ายให้อายการเรียนรู้

☺ มีสื่อการเรียนรู้ที่ไร้ใจให้พวกเราจริงจังและปฏิบัติได้

☺ การเรียนการสอนควรสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมไว้ในทุกบทเรียน เมื่อเราเติบโตขึ้น จะได้เป็นคนดีและทำประโยชน์เพื่อสังคมและชุมชนต่อไป

☺ ประเมินผลการเรียนด้วยวิธีหลากหลาย ให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อที่เราจะได้ปรับปรุงตัวเองให้ดียิ่งขึ้น ไม่ใช่สอบแต่ความรู้ความจำ

กระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุขนี้... ไม่ใช่เรื่องเพ้อฝันอีกต่อไปแล้ว เพราะปัจจุบันเรามีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งเป็นกฎหมายเพื่อการศึกษา ได้กำหนดให้ครูทุกคนโรงเรียนทุกโรงเรียน จัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุขนี้...

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : ผู้เรียนสำคัญที่สุด

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กล่าวถึง
การเรียนรู้อย่างมีความสุขว่าอย่างไร...?

☺ ครูและโรงเรียนต้องยึดหลักว่า...ผู้เรียนทุกคนมีความ
สามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

☺ ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

☺ ต้องส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และ
เต็มตามศักยภาพ

☺ ผู้เรียนมีทั้งความรู้ คู่คุณธรรม

☺ ครูและโรงเรียนต้องจัดการเรียนรู้โดย

⇒ จัดบทเรียนและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ
ความถนัดของผู้เรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน

- ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ มีอิสระในการคิด รู้วิธีการจัดการ การเผชิญสถานการณ์ต่างๆ และรู้จักนำความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ปัญหาในชีวิตได้
- ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน การค้นคว้า และใฝ่รู้ตลอดชีวิต
- ให้ผู้เรียนได้ผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ ให้พอเหมาะพอดี และสอดแทรกคุณธรรม ความดีทุกวิชา
- ครูต้องจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนให้เพียงพอและพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ
- จัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ความรู้ไม่ได้มีอยู่แค่ในตำรา หรือสิ่งที่ครูบอกในห้องเรียน แต่ความรู้มีอยู่ทุกหนทุกแห่ง
- ทุกคนเป็นครูเราได้ เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ปู่ย่า ตายาย บุคคลในชุมชน เป็นต้น

เราทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

เพราะเราทุกคนต่างมีสมองซึ่งเป็นสิ่งมหัศจรรย์ สมองของเราทุกคนประกอบด้วยเซลล์ที่มีศักยภาพในการเรียนรู้ถึงคนละหนึ่งแสนล้านเซลล์ ดังนั้นเราทุกคนจึงมีความสามารถที่จะเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ทั้งเรื่องที่เป็นความจริง ความดี และความงามได้ทุกคน

ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

ถ้าเราตั้งคำถามว่า เราจัดการศึกษาเพื่อใคร? คำตอบที่ได้คือ เพื่อผู้เรียนทุกคน งบประมาณเพื่อการศึกษาของรัฐทุกบาททุกสตางค์ต้องเป็นไปเพื่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มุ่งประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน ซึ่งหมายถึงพวกเราซึ่งเป็นคนไทยทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่มเป้าหมาย ครูและสถานศึกษาทุกคนทุกแห่ง จึงต้องถือว่าผู้เรียนเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะต้องได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นที่พึงพอใจ สอดคล้องกับความต้องการความถนัดของเขา

ผู้เรียนคือผู้ที่ต้องเรียนรู้อะไร ไม่มีใครเรียนรู้แทนกันได้ และผู้เรียนคือทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ ประเทศชาติจะเจริญมั่นคงได้ก็เพราะประชาชนมีคุณภาพ

ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มความสามารถ

พวกเราแต่ละคนล้วนมีความแตกต่าง หลากหลาย มาจากพื้นเพครอบครัวที่ต่างกัน มีประสบการณ์เดิมต่างกัน มีความชอบ ความถนัด ความสนใจที่แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างของพวกเรา

ความแตกต่างทั้งหลาย ไม่ใช่ความวุ่นวายโกลาหล แต่เป็นการเรียนรู้ในสิ่งที่สนใจของผู้เรียนแต่ละคน หากครูหรือโรงเรียนเข้าใจ ก็ควรจัดกิจกรรม ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ให้หลากหลาย สนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนทุกคน ให้พวกเขาพัฒนาในเรื่องที่เราสนใจ ไปจนถึงความสามารถ การศึกษาเช่นนี้ก็จะทำให้เราเป็นคนเก่งจริง รู้จริงในเรื่องต่าง ๆ

เน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ควบคู่คุณธรรม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ชี้ให้เห็นถึงภาพของคนไทยที่พึงประสงค์ คือ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องเน้นให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้ คู่กับความดี นั่นคือ จะต้องมีความฉลาดทางสติปัญญา (IQ) มีจิตใจดีที่เรียกว่าความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งยังไม่เพียงพอ จะต้องมีความดีทางศีลธรรม (MQ : Moral Quotient) ด้วย เราจะเห็นนักการเมืองที่ช่วยกันพัฒนาบ้านเมือง เป็นนักธุรกิจที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของลูกค้า เป็นข้าราชการที่ตั้งใจทำงานและเสียสละ หรือเป็นเกษตรกรชาวนาชาวสวนที่พัฒนาเพิ่มผลผลิต เป็นต้น

รู้จัก รู้จัดการ รู้เผชิญสถานการณ์ รู้การแก้ปัญหา

มนุษย์ต่างจากสัตว์ตรงที่เรารู้จักคิด เราพัฒนาตนเองจากมนุษย์ยุคโบราณ มาสู่มนุษย์ยุคใหม่ได้ด้วยการค้นคิดสิ่งต่างๆ การเรียนรู้จึงควรฝึกให้เรารู้จักคิดได้ด้วยตนเอง ไม่ใช่เน้นแต่ความจำ การคิดของมนุษย์ที่สำคัญมี 2 เรื่อง ใหญ่ๆ คือ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อพิจารณาวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล สิ่งที่จะช่วยให้เรามีวิจารณญาณที่ดีได้ คือ การคิดรอบคอบ คิดละเอียด คิดทบทวน คิดอย่างมีเหตุผล คิดถูก คิดยาวไกล เป็นต้น

การคิดสร้างสรรค์ ความคิดเช่นนี้จะทำให้เราสามารถสร้างหรือค้นพบสิ่งใหม่ๆ คนที่มีความคิดสร้างสรรค์ คือ คนที่คิดหลากหลาย คิดคล่อง คิดกว้าง คิดแหวกแนว เป็นต้น

ดังนั้นการเรียนรู้ จึงควรมีกิจกรรมที่กระตุ้นและส่งเสริมให้เราได้คิด ได้ค้นคว้า ได้แสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ให้เราได้ฝึกการเผชิญสถานการณ์ และการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น

เรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน การค้นคว้า ใฝ่รู้ตลอดชีวิต

พวกเราคงเคยเบื่อกับการเรียนที่ต้องนั่งจับเก้าอี้ ฟังครูอธิบายในชั้นเรียน หรือการท่องจำตามตำราหรือหนังสือ เอาไว้ไปทำข้อสอบเพื่อให้สอบผ่าน วิธีการเรียนแบบนี้เป็นวิธีเรียนที่อับเฉาน่าเบื่อหน่าย มีแต่ความทุกซ์ และความเครียด ไม่สามารถเข้าใจบทเรียนหรือความรู้ในตำราเหล่านั้นได้อย่างลึกซึ้ง

การเรียนรู้ที่ดีต้องเกิดจากการได้ลงมือปฏิบัติ ได้เรียนจากของจริง สถานการณ์จริง จึงจะทำให้เรารู้จริง ธรรมชาติได้ให้ประสาทสัมผัสเราทุกคนถึง 6 ด้าน คือ ตา หู จมูก ลิ้น กายสัมผัส และใจสัมผัส ซึ่งสัมผัสทั้ง 6 นี้ จะช่วยให้เราเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีที่สุด กระบวนการเรียนรู้ที่ดีจึงต้องทำให้เราได้เห็น ได้ฟัง ได้ดม ได้ชิม ลิ้มรส ได้จับต้องสัมผัส และได้เข้าใจลึกซึ้ง แต่การเรียนการสอนในโรงเรียนปัจจุบัน เน้นให้เราได้ใช้ประสาทสัมผัสเพียง 2 อย่าง คือ ตาหู กับหูฟังเท่านั้นเอง ประสบการณ์หรือความรู้ที่เราได้รับไม่ลงไปสัมผัสใจได้อย่างลึกซึ้ง หากเราได้เรียนรู้โดยมีกิจกรรมที่ให้เราได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 6 แล้ว การเรียนรู้นั้นก็จะเป็นการเรียนรู้ที่สนุก ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้ ทำให้มีความรัก อยากรู้ ใฝ่รู้ เป็นผู้ใฝ่รู้ในเรื่องต่างๆ ไปจนตลอดชีวิต

สติปัญญาของเราก็จะพัฒนาก้าวหน้าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา

คนไทยทุกคนต้องมีนิสัย อดทน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ สู้งาน เราจึงจะสามารถพัฒนาประเทศชาติให้เจริญและดำรงสถานะอยู่ในโลกที่ใช้ความรู้เป็นฐานในการแข่งขันอย่างทุกวันนี้

การเรียนรู้..ของคนรุ่นใหม่

การเรียนรู้แบบเดิม

ปัจจุบันการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนเหมือนในอดีตที่ผ่านมา เพราะโลกแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่พัฒนาไปตามความเจริญของเทคโนโลยีการสื่อสารและการคมนาคม คนรุ่นใหม่จึงสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา เพราะแหล่งเรียนรู้มีอยู่มากมาย ทั้งจากบุคคล สถานที่ สื่อเทคโนโลยี โทรทัศน์ วิทยุ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต หนังสือ และตำรา ห้องสมุด เป็นต้น

การเรียนแบบใหม่

ดังนั้นการเรียนรู้ของเราจึง...

😊 **เรียนรู้ได้จากทุกคน** : พ่อแม่ เพื่อน ครู ปู่ย่าตายาย เกษตรกร ผู้ประกอบการ ผู้รู้ พระ และบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน ล้วนแล้วแต่เป็นครูให้ความรู้เราได้

การศึกษาในอดีต คนทั่วไปเข้าใจว่า ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จาก “ครูอาชีพ” ในโรงเรียนเท่านั้น แต่โลกยุคใหม่ที่ความรู้ทุกอย่างเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา จึงเป็นการยากที่ครูอาชีพคนเดียวจะมีความรู้ได้ทุกอย่าง ดังนั้น

การเรียนรู้ยุคใหม่จึงต้องอาศัยครูที่หลากหลาย คือ

😊 **ครูโดยอัยาศัย** ได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน ปู่ย่าตายาย ผู้ทรงภูมิปัญญา พระสงฆ์ บุคคลในชุมชน เป็นต้น ท่านเหล่านี้ จะให้ความรู้ในเรื่องที่เราสนใจตามอัยาศัยได้เป็นอย่างดี

😊 **ครูโดยอาชีพ** ได้แก่ ครูในโรงเรียนที่ในอนาคตต้อง เปลี่ยนบทบาทจากการบอกความรู้ให้ผู้เรียน มาเป็นการสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง

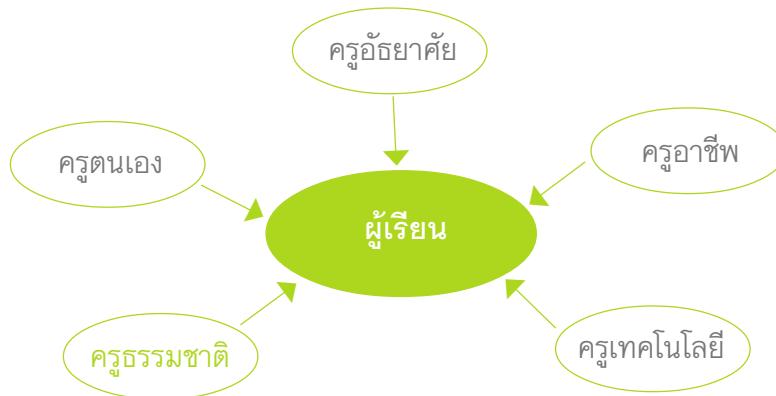
😊 **ครูโดยธรรมชาติ** ได้แก่ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รอบตัวผู้เรียนที่จะสามารถให้เราได้ศึกษาเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิต ได้เป็นอย่างดีที่สุด

😊 **ครูเทคโนโลยี** หมายถึง เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเป็น แหล่งเรียนรู้ที่มีบทบาทสำคัญมากขึ้นในวัฒนธรรมการเรียนรู้ของ มนุษย์ยุคปัจจุบัน

😊 **ครูโดยตนเอง** หมายถึง ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และการ เรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตใน สังคมยุคโลกาภิวัตน์ เพราะการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จะช่วยให้ ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต

ครูในอนาคต คือ ทุกคนในสังคม

ในการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามา มีบทบาทในการมีส่วนร่วม โดยได้กำหนดไว้ว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาพวกเราให้ได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

พวกเราก็สามารถประสานความร่วมมือ จากฝ่ายต่างๆ ได้ด้วยนะ....
ขอบอก

😊 เรียนรู้ได้จากทุกสื่อ

โทรทัศน์/วิทยุ เราสามารถเรียนรู้ได้จากรายการดี ๆ มีสาระ ในอนาคตรัฐบาลจะได้จัดสรรคลื่นความถี่ของวิทยุและโทรทัศน์เพื่อใช้ในการศึกษาให้มากขึ้น และพัฒนารายการต่าง ๆ ให้น่าสนใจอีกด้วย

คอมพิวเตอร์ การสืบค้นข้อมูลความรู้จากอินเทอร์เน็ตซึ่งเปรียบเสมือนห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ขนาดมหึมา ที่เราสามารถเข้าไปค้นหาหาความรู้ได้อย่างกว้างไกล และกำลังกลายเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่คนไทยคุ้นเคยมากขึ้น ดังนั้นเราจึงต้องฝึกใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ให้คล่องแคล่ว

หนังสือ หนังสือพิมพ์ และตำราต่าง ๆ ผู้เรียนรุ่นใหม่ต้องมินิรักการอ่าน การค้นคว้า ใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดเวลา หนังสือและตำราทุกชนิดจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาค้นคว้า เราจึงต้องฝึกทักษะในการอ่านให้คล่องแคล่ว ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ การปฏิรูปการศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาหนังสือและตำราต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ

และมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการ ซึ่งรัฐบาลจะต้องสนับสนุนในเรื่องนี้

😊 เรียนรู้ได้จากทุกที่

ห้องสมุด เป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ โรงเรียนควรมีห้องสมุดที่ได้มาตรฐานเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนที่จะใช้ห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้า

ศาสนสถาน เป็นแหล่งความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี และประวัติศาสตร์ที่สำคัญ เป็นศูนย์รวมของชุมชน

พิพิธภัณฑ์ เป็นแหล่งความรู้ที่ได้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน

สถานที่ท่องเที่ยว และชุมชนต่าง ๆ เป็นแหล่งความรู้ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ อาชีพ และวิถีชีวิตของคนในชุมชน

ต่อไปนี่พวกเราจะมีโอกาสในการศึกษาหาความรู้ในแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มากขึ้น เพราะในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้รัฐสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ

การเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่ คือการเรียนรู้ด้วยตนเอง

พระธรรมปิฎก (ปอ.ปยุตโต) ได้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยที่ช่วยให้เราเรียนรู้ได้มี 2 ปัจจัยที่สำคัญคือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายในตัวเรา

1. ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การรู้จักแสวงหากัลยาณมิตร เพื่อแนะนำสั่งสอนเป็นที่ปรึกษา ซึ่งได้แก่ พ่อแม่ ครอบครั้ว ครู เพื่อน หนังสือ และสิ่งแวดล้อมที่ดี ที่จะเกื้อกูล ชักจูง หรือ กระตุ้นให้เกิดปัญญาได้ด้วยการฟัง การสนทนา ปรึกษา ชักถาม อ่านค้นคว้า และการรู้จักเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์

2. ปัจจัยภายใน ได้แก่ การรู้จักฟังตนเอง ด้วยการใช้ความคิด การไตร่ตรองด้วยตนเองที่เรียกว่า โยนิโสมนสิการ คือ การคิดแยกคาย คิดได้ คิดเป็น รู้จักสืบสาวหาเหตุผล แยกแยะสิ่งผิดถูกได้ เข้าถึงความจริงและสามารถทำประโยชน์ได้

และศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้ให้แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่เรียกว่า**กระบวนการทางปัญญา** ดังนี้

1. ฝึกสังเกต สังเกตในสิ่งที่เราพบเห็น สิ่งแวดล้อม หรือในขณะทำงาน การฝึกสังเกตจะทำให้เกิดปัญญา โลกทัศน์ และวิธีคิด ส่วนสติ-สมาธิ จะเข้าไปมีผลต่อการสังเกตและสิ่งที่สังเกต

2. ฝึกบันทึก เมื่อสังเกตอะไรแล้วควรบันทึกไว้ จะวาดรูป จดบันทึกข้อความ ถ่ายภาพ ถ่ายวีดิทัศน์ ละเอียดยากน้อยตามวัย และตามสถานการณ์ การบันทึกเป็นการพัฒนาปัญญา

3. ฝึกการนำเสนอ เมื่อทำงานกลุ่ม เรียนรู้อะไร บันทึกอะไร ควรนำเสนอให้เพื่อนหรือครูรู้เรื่อง ต้องฝึกการนำเสนอ การนำเสนอได้ดีจึงเป็นการพัฒนาปัญญาทั้งของผู้นำเสนอและของกลุ่ม

4. ฝึกการฟัง ถ้ารู้จักฟังคนอื่นก็จะทำให้ฉลาดขึ้น โบราณเรียกว่าเป็นพหูสูต บางคนไม่ได้ยินคนอื่นพูดเพราะหมกมุ่นอยู่ในความคิดของตนเองหรือมีความตั้งใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนเรื่องอื่นเข้าไม่ได้ ฉันทะ สติ สมาธิ จะช่วยให้ฟังได้เร็วขึ้น

5. ฝึกปุจฉา-วิสัชนา เมื่อมีการนำเสนอและการฟังแล้ว ฝึกปุจฉา-วิสัชนา หรือถาม-ตอบ ซึ่งเป็นการฝึกใช้เหตุผล วิเคราะห์ สังเคราะห์ ทำให้เกิดความแจ่มแจ้งในเรื่องนั้นๆ ถ้าเราฟังโดยไม่ถาม-ตอบก็จะไม่เข้าใจแจ่มแจ้ง

6. ฝึกการตั้งสมมติฐานและตั้งคำถาม เวลาเรียนรู้อะไรไปแล้ว เราต้องสามารถตั้งคำถามได้ว่า สิ่งนี้คืออะไร สิ่งนั้นเกิดจากอะไร อะไรมีประโยชน์ ทำอย่างไรจะสำเร็จประโยชน์นั้น และมีการฝึกการตั้งคำถาม ถ้ากลุ่มช่วยกันคิดคำถามที่มีคุณค่าและมีความสำคัญก็จะอยากได้คำตอบ

7. ฝึกการค้นหาคำตอบ เมื่อมีคำถามแล้วก็ควรไปค้นหาคำตอบจากหนังสือ จากตำรา จากอินเทอร์เน็ต หรือไปคุยกับคนเฒ่าคนแก่ แล้วแต่ธรรมชาติของคำถาม การค้นหาคำตอบต่อคำถามที่สำคัญ จะสนุกและทำให้ได้ความรู้มาก ต่างจากการท่องหนังสือโดยไม่มีคำถาม บางคำถามเมื่อค้นหาคำตอบทุกวิถีทางจนหมดแล้วก็ไม่พบ แต่คำถามยังอยู่ และมีความสำคัญ ต้องหาคำตอบต่อไปด้วยการวิจัย

8. การวิจัยเพื่อหาคำตอบ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทุกระดับ การวิจัยจะทำให้ค้นพบความรู้ใหม่ ซึ่งจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจ สนุกและมีประโยชน์มาก

9. การเชื่อมโยงบูรณาการ ให้เห็นความเป็นทั้งหมดและเห็นตัวเอง ธรรมชาติของสรรพสิ่งล้วนเชื่อมโยง เมื่อเรียนรู้อะไรมาอย่าให้ความรู้นั้นแยกเป็นส่วนๆ แต่ควรจะเชื่อมโยงเป็นบูรณาการ ให้เห็นความเป็นทั้งหมด ในความเป็นทั้งหมดจะมีความงาม และมีมิติอื่นผุดบังเกิดออกมาเหนือความเป็นส่วนๆ และในความเป็น

ทั้งหมดจะมองเห็นตัวเอง เกิดการรู้ตัวเองตามความเป็นจริงว่าสัมพันธ์กับความเป็นทั้งหมดอย่างไร

10. ฝึกการเขียนเรียบเรียงทางวิชาการถึงกระบวนการเรียนรู้และความรู้ใหม่ที่ได้อมา การเรียบเรียงทางวิชาการเป็นการเรียบเรียงความคิดให้ประณีตขึ้น ทำให้ค้นคว้าหาหลักฐานที่มาอ้างอิงของความรู้ให้ถี่ถ้วน แม่นยำขึ้น การเรียบเรียงทางวิชาการจึงเป็นการพัฒนาปัญญาของตนเองอย่างสำคัญและเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้อื่นในวงกว้างออกไป

พวกเราต้องหมั่นฝึกฝนกระบวนการทางปัญญา บางทีคำตอบที่เราได้อาจเป็นข้อค้นพบใหม่ๆ ของโลกก็ได้..

ประเมินผลอย่างไร...ไม่เครียด

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุถึงวิธีการประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผลผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา นอกจากนี้การประเมินผลผู้เรียนยังต้องเกี่ยวข้องกับหลักการสำคัญคือ

ใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมินผู้เรียน

ใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อ

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า ครูผู้สอนจะต้องใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย และเปิดกว้างทางความคิด เพราะการประเมินผลในปัจจุบันเป็นการประเมินผลเพียงเนื้อหาที่อยู่ในบทเรียนเท่านั้น ไม่มีการเปิดโอกาสให้พวกเขาได้ใช้ความคิด

เท่าที่ควร สอบแล้วตัดสินเลยว่า ได้ หรือตก คนที่สอบตก ถ้าผู้ปกครองทราบ บางคนอาจโดนทำโทษซ้ำอีก พวกเขาจึงเกิดความเครียด กลัวการสอบตกมากกว่าการไม่มีความรู้ความสามารถเสียอีก

การประเมินผลในอนาคตควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1) ควรมีการประเมินจากพฤติกรรมในการเรียนของเราด้วย เช่น ความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คุณธรรม จริยธรรม โดยครูใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การพูดคุย การสอบถาม การสัมภาษณ์ เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

2) ข้อสอบควรมีลักษณะที่หลากหลายทั้งปรนัยและอัตนัย และควรมีทุกแนว เช่น ความรู้ความจำ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การนำไปใช้ การวิพากษ์วิจารณ์ ฯลฯ หากเป็นข้อสอบแบบปรนัยควรเปิดโอกาสให้พวกเขาได้แสดงเหตุผลว่าทำไมจึงเลือกตอบตัวเลือกนี้ ถึงแม้ว่าคำตอบจะไม่ตรงกับเนื้อหาในตำราเรียนหรือที่ครูสอน แต่มีการอ้างเหตุผลที่ดีก็น่าจะได้คะแนนด้วย

3) ควรมีการประเมินผลจากการสอบปากเปล่าด้วย เพราะบางคนถนัดการพูดแต่ไม่ถนัดการเขียน เพราะฉะนั้นควรมีการประเมินผลโดยใช้วิธีนี้ด้วยเพื่อให้เกิดความยุติธรรมมากยิ่งขึ้น

4) การประเมินผลงานควรให้บุคคล 4 กลุ่มเป็นผู้ประเมิน คือ ตัวเราเอง เพื่อน ครูผู้สอน และบุคคลภายนอก โดยอาจจะ เป็นครูท่านอื่นหรือผู้ปกครองก็ได้

5) ทุกครั้งที่มีการประเมินผลควรมีการวิพากษ์วิจารณ์ เสนอแนะในทางที่สร้างสรรค์ด้วย ส่วนผู้ทำหน้าที่ประเมินก็ควรจะทำหน้าที่ให้สมบูรณ์แบบ และทำใจเป็นกลางให้มากที่สุดเพื่อให้ ได้ข้อมูลที่แท้จริง เพื่อพวกเราจะได้นำไปใช้ในการปรับปรุงตัวให้ ถูกต้องต่อไป

นอกจากการประเมินโดยผู้อื่นแล้ว การประเมินตนเอง ของผู้เรียนก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

วิธีที่สามารถประเมินว่า เราเข้าใจเรื่องที่เรียนแล้วหรือไม่ คือ

1) ทบทวนเนื้อหาของเรื่องนั้นๆ ด้วยการพูดหรืออธิบาย ให้ผู้อื่นฟัง วิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเนื้อหา คิดในเชิง สร้างสรรค์ ถ้าสามารถทำได้แสดงว่าเข้าใจในเนื้อหาแล้ว

2) ทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ให้ได้มากที่สุดโดย ทำข้อสอบในทุกๆ ประเภท ทุกลักษณะ

3) การสอนและอธิบายเพื่อนได้อย่างเข้าใจและถูกต้อง ด้วยเมื่อเพื่อนขอความช่วยเหลือ สามารถตอบข้อสงสัยของเพื่อน ได้อย่างชัดเจนในทุกประเด็น

4) เรื่องใดที่ต้องอาศัยการปฏิบัติ ก็จะลงมือปฏิบัติจริง ถ้ายังประสบปัญหาอยู่แสดงว่ายังไม่เข้าใจอย่างแท้จริง

5) ประเมินจากการทำข้อสอบหรือการทดสอบของคุณ

6) สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดี

7) สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาที่สูงขึ้น ละเอียดขึ้นหรือยากขึ้นได้ดี

แต่เชื่อว่าการที่เราเข้าใจในบทเรียนนั้นดีแล้ว เราจะไม่ต้องทบทวนในบทเรียนอีก เราควรที่จะกลับมาทบทวนในบทเรียนเก่าๆ อยู่เสมอเพื่อเป็นการเตือนความทรงจำและความเข้าใจนั้นให้อยู่คู่กับตนเองตลอดไป

การประเมินผลที่ดีคือการทำให้เรารู้ตนเองว่า เรารู้ เข้าใจ ชอบหรือไม่ชอบอย่างไร รู้ว่าเรายังบกพร่องตรงไหน และต้องปรับปรุงเรื่องอะไรอีกบ้าง

ถ้าการประเมินผลเป็นไปเพื่อการพัฒนาตนเองของผู้เรียนแล้ว เราเชื่อมั่นว่าการประเมินผลจะเป็นเรื่องที่สนุกและจะไม่เครียดอีกต่อไป

ครูดี...ที่เรารักและศรัทธา

พวกเราทุกคนชอบครูที่ใจดี มีเหตุผล สอนสนุก ให้เราได้ทั้งความรู้ คู่ความดี ครูจึงเปรียบเสมือนพ่อแม่ ที่คอยให้ความรัก ความรู้ แก่ผู้เรียนทุกคนที่โรงเรียน ครูดีที่น่าเคารพรัก และศรัทธา จึงควรเป็นครูที่...

- 😊 เป็นกัลยาณมิตร รักและเมตตาศิษย์ทุกคน
- 😊 หัวดีและจริงใจกับศิษย์
- 😊 ตั้งใจให้ความรู้และประสบการณ์
- 😊 มีวิธีการสอนที่เร้าใจ ชวนให้อยากเรียนรู้
- 😊 ใช้คำพูดและกิริยาที่ไพเราะ นุ่มนวล
- 😊 มีสำนึกของความเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ
- 😊 เป็นมิตรแท้ของศิษย์
- 😊 มีความยุติธรรม และมีสำนึกของความเป็นครู

ครูดีที่เรารักและศรัทธาควรมีหลักการประจำใจ ดังนี้

😊 เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด คือ ยึดความรู้ ความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก มากกว่ายึดเนื้อหาในตำราเรียน

😊 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือกลุ่มเล็กๆ ไม่ใช่สอนเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ที่เน้นแต่การอธิบาย บอกความรู้ ให้ผู้เรียนท่องจำ

😊 เป็นมิตรแท้(กัลยาณมิตร)ของผู้เรียน ที่จะร่วมเรียนรู้ไปกับผู้เรียนด้วยความรักและหวังดี

ครูไม่เลือกรับศิษย์

“หน้าที่ของครูคือ ต้องผจญกับศิษย์โง่ ความเป็นครูจึงจะเด่นชัด...ลึงที่คนมองว่าโง่กว่าคนนั้น ครูสมพรยังสอนได้ แล้วทำไมคนที่มีสมองฉลาดกว่าลึง ครูทั้งหลายจึงจะสอนไม่ได้เล่า มนุษย์ทุกคนมีเซลล์สมองตั้ง 1 แสนล้านเซลล์ แม้แต่คนที่สมองพิการก็ยังสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ ไม่มีใครที่เรียนรู้ไม่ได้”

จาก ครูสมพรคนสอนลึง

กระบวนการเรียนการสอนของครูดีที่เรารักและศรัทธา คือ

1. ครูต้องรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเข้าใจพื้นฐาน ความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของพวกเขาทุกคน

2. ครูต้องวิเคราะห์เพื่อค้นหาความสามารถหรือศักยภาพของผู้เรียนทุกคน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้พวกเขาได้พัฒนาความสามารถอย่างเต็มที่

3. ครูกับผู้เรียนสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยครูรู้ว่าพวกเขาสนใจและต้องการอะไร แล้วสร้างพลังและแรงจูงใจให้พวกเขาไปถึงฝั่งฝันได้

4. ครูต้องร่วมวางแผนการเรียนกับผู้เรียน เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนตามแผนที่วางไว้

5. ครูคอยแนะนำช่วยเหลือเรื่องการเรียน เพื่อให้พวกเขาสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างมั่นใจ

6. ครูต้องสรรหาและสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ โดยการจัดหา จัดทำ แนะนำ หรือพาพวกเขาไปสู่แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้

7. ครูเปิดโอกาสให้พวกเขาได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ไม่ใช่การท่องจำเป็นนกแก้ว นกขุนทอง ดังนั้นครูจึงต้องสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

8. ครูดี ควรยืนอยู่ข้างผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างพลังใจ กำลังใจแก่ผู้เรียน ตลอดเวลาที่พวกเราต้องการ

9. ร่วมประเมินผล โดยเน้นให้ผู้เรียนประเมินตนเอง โดยครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำช่วยเหลือ

10. เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากผู้เรียนไปปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน

โรงเรียนที่มีความสุข

โรงเรียนดีที่เราอยากเห็น คือโรงเรียนที่..

😊 สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เป็นระเบียบ และปลอดภัย

😊 ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษ ไม่มีสิ่งเสพติด

อาชญากรรม และอบายมุข

😊 มีอาคารสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

อย่างพอเพียง

😊 มีห้องสมุด คอมพิวเตอร์ และแหล่งศึกษาค้นคว้าที่ได้

มาตรฐานและพอเพียงกับความต้องการของผู้เรียน

😊 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำทาย

ความสามารถ และธรรมชาติของพวกเขา

- 😊 กระตุ้นให้พวกเราค้นหาหาความรู้ด้วยตนเอง
- 😊 มีครูภูมิปัญญา เทคโนโลยีก้าวหน้า เพื่อให้พวกเราได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้
- 😊 มีกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เราเป็นคนดีของสังคม
- 😊 มีกิจกรรมทางด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา เพื่อให้เรามีสุนทรีย์ และมีน้ำใจนักกีฬา
- 😊 ส่งเสริมประชาธิปไตยให้พวกเรามีส่วนร่วมในกิจการทุกอย่างของโรงเรียน
- 😊 สร้างความรัก ความผูกพันระหว่างโรงเรียนกับนักเรียน ทำให้พวกเราอยากมาโรงเรียนทุกวัน
- 😊 มีครูที่ใจดี เข้าใจ และเอาใจใส่พวกเราทุกคน รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา
- 😊 มีผู้อำนวยการที่ใจดี เข้าใจ และเอาใจใส่พวกเราทุกคน รับผิดชอบ รับฟังความคิดเห็นของพวกเรา เก่ง และมีความสามารถ
- 😊 มีพ่อแม่ ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน ผู้นำชุมชน และบุคคลต่างๆ ในชุมชนที่สนใจ เอาใจใส่ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะทำให้โรงเรียนในพื้นที่ของเราเกิดขึ้นทุกหนทุกแห่งทั่วประเทศ เพราะได้กำหนดให้มีมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษากับทุกโรงเรียน ต่อไปโรงเรียนจะต้องประเมินมาตรฐานของตนเอง โดยผู้บริหาร ครู นักเรียน กรรมการโรงเรียน และชุมชนร่วมกัน นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภายนอกมาประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของทุกโรงเรียนอีกด้วย

ต่อไปเราจะมีโรงเรียนดีๆที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน
เกิดขึ้นเต็มแผ่นดิน นักเรียนไม่ต้องทุกข์กับการ
ตื่นตั้งแต่ตีสี่ เพื่อเดินทางไปโรงเรียนดีๆที่อยู่
ไกลบ้านอีกต่อไปแล้ว... ไซโย!!!

เอกสารอ้างอิง

รุ่ง แก้วแดง. **ครูสมพร คนสอนลิง**. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มติชน, 2543.

รุ่ง แก้วแดง. **ปฏิวัติการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มติชน, 2541.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ. พริกหวานกราฟฟิค, 2542.

รายชื่อผู้ร่วมบันทึก และวาดภาพประกอบ

เรียนอย่างนี้...มีความสุข

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่	ชื่อ-สกุล	โรงเรียน/จังหวัด
1	นายทศพล เชี่ยวชาญประพันธ์	โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เขตดุสิต กรุงเทพฯ
2	ด.ญ. ชญาภรณ์ พัวพานิช	โรงเรียนราชวินิต มัธยม เขตดุสิต กรุงเทพฯ
3	ด.ช. มธูปกุล บุรณะนายก	โรงเรียนราชวินิต มัธยม เขตดุสิต กรุงเทพฯ
4	น.ส. ณัฐภาวี ชินทรัพย์	โรงเรียนราชวินิต มัธยม เขตดุสิต กรุงเทพฯ
5	ด.ญ. ศศิธร ชลิตทอง	โรงเรียนตากสิประชาสรรค์ อ.ตากสิ จ.นครสวรรค์
6	ด.ช. พงศ์พิทยา เพชรพลอย	โรงเรียนมัธยมด่านขุนทด อ.ด่านขุนทด จ.นครราชสีมา
7	นายยุทธชัย แซ่มดุษฎี	โรงเรียนมัธยมด่านขุนทด อ.ด่านขุนทด จ.นครราชสีมา
8	น.ส. สิริกานต์ ไชยสิทธิ์	โรงเรียนมัธยมด่านขุนทด อ.ด่านขุนทด จ.นครราชสีมา
9	ด.ญ. กนิกมาศ ดวงมาศ	โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา อ.เมือง จ.ชุมพร
10	ด.ญ. ธิติรัตน์ จันทศ	โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา อ.เมือง จ.ชุมพร
11	ด.ญ. อุนนดา อยู่เปี่ยม	โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา อ.เมือง จ.ชุมพร

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ที่	ชื่อ-สกุล	โรงเรียน/จังหวัด
1	นายวันชนะ หมั่นงาน	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ
2	น.ส. นาวิณี วงศ์คุปไทย	โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงปทุมธานี อ.เมือง จ.ปทุมธานี
3	น.ส. พัศตร์ประไพ เกียรติอุทัย	โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงปทุมธานี อ.เมือง จ.ปทุมธานี
4	น.ส. หทัยรัตน์ ธรรมโม	โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงปทุมธานี อ.เมือง จ.ปทุมธานี
5	น.ส. ธนาพร สุขโชติ	โรงเรียนตากสิประชาสรรค์ อ.ตากสิ จ.นครสวรรค์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ต่อ)

ที่	ชื่อ-สกุล	โรงเรียน/จังหวัด
6	นายทนันต์ ฉัตรเฉลิม	โรงเรียนตาศิลป์ประชาสรรค์ อ.ตาศิลป์ จ.นครสวรรค์
7	นายมงคล หล้าดวงดี	โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ อ.แมริม จ.เชียงใหม่
8	น.ส. มัชฌิมา ชอบเรียน	โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ อ.แมริม จ.เชียงใหม่
9	น.ส. สุพิศ ลิทธิสอน	โรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ อ.แมริม จ.เชียงใหม่
10	นายธัญญ์ มาดขาว	โรงเรียนนารีนุกูล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี
11	นายวิวัฒน์ โสทะรักษ์	โรงเรียนนารีนุกูล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี
12	นายกิตติพงษ์ เรืองแสน	โรงเรียนนารีนุกูล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี
13	น.ส. จันทรีลินี แก่นแก้ว	โรงเรียนนารีนุกูล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี
14	น.ส. ชมภูภา เงินมัน	โรงเรียนนารีนุกูล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี
15	น.ส. รัชชา พุทธรัตน์	โรงเรียนนารีนุกูล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี
16	น.ส. จริวรรณ จันทรงค์	โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
17	น.ส. ชลธิชา อินทร์ดี	โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
18	นายสรัญญ์ บุหล่ง	โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

ระดับอาชีวศึกษา

ที่	ชื่อ-สกุล	โรงเรียน/จังหวัด
1	น.ส.ปราณีดี ทัพพวิวัฒน์	วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมกรุงเทพฯ เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ
2	น.ส.ณัฐวรรณ เกลิมสุข	วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมกรุงเทพฯ เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ
3	น.ส.เบญจวรรณ พวงวัดโพธิ์	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม อ.เมือง จ.นครปฐม
4	น.ส.สุดา สังข์กลิ่นหอม	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม อ.เมือง จ.นครปฐม

ที่ปรึกษา

ดร.รุ่ง แก้วแดง

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสมศรี กิจชนะพานิชย์

กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.

นายวีระ พลอยครบุรี

กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.

นายดุสิต ทองสลวย

กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.

นางสาวประวีณา ชะลุย

กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.

คณะกรรมการ

ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ

ผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษา สกศ.

ผศ.ดร.จิราภรณ์ ศิริทวี

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นางสาวไพเราะ พุ่มมั่น

สำนักนิเทศก์และมาตรฐานการศึกษา สปช.

นางสาวมณีนภา ชุตินุตร

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ

นายสำราญ ชวนวัน

สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เขตการศึกษา 5

นางสมศรี กิจชนะพานิชย์

กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.

นายวีระ พลอยครบุรี

กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.

นายดุสิต ทองสลวย

กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.

นางสาวประวีณา ชะลุย

กลุ่มงานพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ สกศ.